

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA klasa VIII

wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

ROZDZIAŁ I. BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
- definiuje bezpieczeństwo - wymienia rodzaje bezpieczeństwa -wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	-wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	- wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli – opisuje geopolityczne położenie Polski – wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO)	-definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej -omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	– opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski
ROZDZIAŁ II. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
– wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń	– wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	– wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce	– dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	– omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom

- wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze - rozróżnia sygnały alarmowe	- wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych	- opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego wymienia sposoby przeciwdziałania panice	- omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
---	---	---	--	--

- wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie	-rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji -opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku -rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne -zna szkolną instrukcję ewakuacji	- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	- opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych	
- wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru	- wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku	- rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	- omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	- opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego
- wymienia główne przyczyny powodzi - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi	- opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych	- planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej	- uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi	- wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej

– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur		
- wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny)	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym,	– opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom	opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR

– wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce		ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia – opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych		
	– opisuje zasady zachowania się na wypadek: <ul style="list-style-type: none"> • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzanej przesyłki 	– rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	– omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru –	

ROZDZIAŁ III. PODSTAWY PIERWSZEJ POMOCY

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych
<ul style="list-style-type: none"> - podaje numery alarmowe 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, 	<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy

	<ul style="list-style-type: none"> poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym 			
--	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” - opisuje ogniwa łańcucha przeżycia - ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia stan świadomości poszkodowanego - wymienia objawy utraty przytomności - ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC 	<ul style="list-style-type: none"> - udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) - sprawdza, czy poszkodowany oddycha - zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną - umiejętnie stosuje folię NRC - wymienia główne przyczyny omdlenia - charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia 	<ul style="list-style-type: none"> - układu poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB
<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowooddechowa” 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej - wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej
<ul style="list-style-type: none"> - wylicza przedmioty wchodzące w skład 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przeznaczenie i 		<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady doboru i przechowywania 	

<p>apteczki pierwszej pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samochodowej • turystycznej domowej 	<p>podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy</p>		<p>składników apteczki pierwszej pomocy proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia</p>	
<p>– wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający</p>	<p>– wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające</p> <p>– wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je</p> <p>– stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran</p>	<p>– bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne</p> <p>– demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa</p>	<p>– wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna)</p>	
<p>– wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie</p>	<p>– zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów</p> <p>– zakłada temblak</p>	<p>– opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa</p>	<p>– omawia pryncypialne zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa</p>	<p>podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie</p>
<p>– wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie</p>	<p>– demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny</p>	<p>– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń 	<p>– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci</p>	

– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:	– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:	– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: ☐ zadławienia	– omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach:	- omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika
– zatrucia – tonięcia – porażenia prądem	– zawału serca – udaru mózgu – napadu padaczkowego – ciała obcego w oku	☐ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	-ukąszenia, użądlenia - wykonuje na manekinie rękoczyny ratunkowe w przypadku zadławienia - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	w wymienionych wypadkach

IV. Kształtowanie postaw obronnych

-określa przybliżoną odległość przebytej drogi na podstawie parokroków lub wpływającego czasu marszu	-wyznacza kierunki stron świata przy pomocy kompasu/ busoli	-umie zorientować mapę i wskazać na niej własne miejsce stania -umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)	orientuje się w terenie według: położenia Słońca, Gwiazdy Polarnej, umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)	dokonywanie prostych pomiarów bezprzyrządowych w terenie wyznaczenie kierunków stron świata: -wg ciał niebieskich -wskazań igły magnetycznej (busola/ kompas) -urządzeń GPS -czytanie map i proste -
--	---	--	--	--

				-obliczenia z wykorzystaniem mapy
- wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberbezpieczeństwa	wymienia główne zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa	opisuje miejsce cyberbezpieczeństwa w systemie bezpieczeństwa państwa	opisuje zadania Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni - opisuje przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo	proponuje efektywne sposoby zapobiegania atakom na Cyberbezpieczeństwo i minimalizacji ich skutków
rozumie zasady efektywnego posługiwania się bronią strzelecką	identyfikuje podstawowe części składowe broni: <ul style="list-style-type: none"> • krótkiej – pistolet/rewolwer • długiej - karabin • śrutowej – strzelba 	wylicza zasady bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką (odpięcie magazynka, brak kontaktu ze spustem, przeładowanie, lufa skierowana w bezpieczne miejsce, strzał kontrolny, wskaźnik bezpieczeństwa, pudełko – futerał transportowy lub kabura)	opisuje ułożenie ciała w podstawowych postawach strzeleckich (zależnie od dyscypliny i konkurencji) - opisuje zasady zgrywania podstawowych rodzajów przyrządów celowniczych (otwarte, zamknięte, optyczne)	· prawidłowo składa się do strzału, reguluje oddech i ściąga język spustowy